

На данашњи дан 1189. године у Нишу су српски велики жупан Стефан Немана и немачки цар Фридрих I Барбароса, који је предводио војску крсташа на путу ка Блиском истоку, склопили споразум. Овај први уговор средњовековне Србије и Немачке није у потпуности реализован. Споразуму су претходили преговори започети раније од стране српске делегације на двору немачког владара у Немачкој.

Данас је уторак 27. јул, 208. дан 2021.

916 - Умро је Климент Охридски, ученик словенских просветитеља Ћирила и Методија, један од истакнутијих писаца старе словенске књижевности. После мисионарског рада у

Панонији и Моравској и боравка у Бугарској, у Охриду је подигао манастир који је и сада активан, а 886. основао је школу кроз коју је наводно прошло око 3.500 ученика.

1789 - Конгрес САД основао је Одељење за спољне послове, претечу Стејт департмента.

1824 - Рођен је француски писац Александар Дима Син, који је ударио темеље позоришне друштвене драме. Написао је 16 позоришних комада, укључујући драматизацију романа "Дама с камелијама". Остала дела: драме "Незаконити син", "Дениза", "Господин Алфонс", "Полусвет".

1830 - У Француској је избила тродневна "Јулска револуција" изазвана одлуком краља Шарла X Бурбонског да укине слободу штампе, распусти тек изабрану скупштину и промени изборни закон. Народ Париза је подигао барикаде и оборио краља Шарла X, а на престо је доведен Луј Филип, који је као краљ Француске владао до револуције 1848. када је поново уведена република.

1835 - Рођен је италијански писац Ђозуе Кардучи, добитник Нобелове награде за књижевност 1906, професор Универзитета у Болоњи. Поред поезије, писао је књижевне и филолошке студије, а бавио се и теоријом естетике. Дела: песничке збирке "Јамби и епode", "Нове риме", "Варварске оде".

1841 - Погинуо руски писац Михаил Јурјевич Љермонтов. Страдао је у двобоју у кавкаској бањи Пјатигорск. Иако је погинуо врло млад, његово дело сведочи о високој зрелости. Дела: роман "Јунак нашег доба", драма "Маскарада", поеме "Демон", "Мцири", "Песма о трговцу Калашникову", песме "Облаци", "Мисао", "Пророк", "Димискија", "Отаџбина", "Бородино".

1844 - Умро је енглески хемичар и физичар Џон Далтон, један од оснивача атомске теорије материје. Објаснио је Прустов закон сталних пропорција, поставио закон умножених пропорција и први одређивао релативне атомске масе хемијских елемената. Испитивао је особине гасова, поставио закон парцијалних притисака и бавио се метеорологијом. Патио је од слепила за боје, па је проучавао и ту аномалију, која је по њему названа - далтонизам. Схватања је изложио у тротомном делу "Нови систем

филозофије хемије".

1867 - Рођен је шпански композитор и пијаниста Енрике Гранадос и Кампиња. Стварао је у романтичарском маниру, готово искључиво на традицијама шпанске народне музике. Дела: клавирска збирка "Гојекас", "Шпанске игре".

1872 - Рођен је српски композитор и диригент Станислав Бинички, аутор марша "На Дрину", директор Београдске опере. Композицију и соло певање студирао је у Минхену, а по доласку у Београд основао је војни оркестар. Са Стеваном Мокрањцем и Костом Манојловићем основао је 1899. "Српску музичку школу" која сада носи име "Мокрањац". Остала дела: прва српска опера "На уранку", хорске песме - збирка "Сељанчице", соло песме, музика за драмске комаде, војни маршеви.

1907 - Рођен је српски сликар Петар Лубарда, члан Српске академије наука и уметности, један од наших најзначајнијих сликара у 20. веку. Сликаство је студирао у Београду и Паризу. Сликао је пределе, мртву природу, портрете, а у последњем стваралачком периоду опробао се у апстрактном сликарству, задржавајући особени стил и препознатљив снажан колорит.

1915 - Рођен је италијански оперски певач Марио дел Монако, којег су критичари прогласили "тенором епохе". Уметничку каријеру почео је 1941. у Миланској скали. Захваљујући изузетном гласу и изванредном осећају за сценски наступ стекао је огромну популарност као и неподељену подршку критике.

1917 - Умро је швајцарски хирург Емил Теодор Кохер, добитник Нобелове награде за медицину 1909. Испитивао је функцију штитне жлезде и знатно допринео развоју савремене хирургије.

1921 - Канадски лекари Фредерик Грант Бентинг и Чарлс Бест су први пут изоловали инсулин, што је убрзо омогућило ефикасно лечење до тада смртоносне шећерне болести.

1929 - Рођен је Жан Бодријар, француски филозоф, постмодернист и постструктуралист. Најпознатији је по стварању појма "хиперстварност". Посебно је био критичан према потрошачкој култури САД. Писао је о бомбардовању Србије 1999. године, као о "дволичном рату". Најпознатије његово дело "Заборавити Фукоа" објављено је 1977. Последња од 20 књига, колико је написао, су "Кул сећања" објављена 2005.

1939 - Умрла је српска књижевница Милица Јанковић. Сликарску школу завршила је у Београду а усавршавала се у Минхену. Радила је као наставник цртања. Због тешке болести, већи део живота провела је везана за постељу. Дела: збирке приповедака "Исповести", "Незнани јунаци", романи "Пре среће", "Плава госпођа".

1953 - У Панмунџому је потписан споразум о примирју у Корејском рату, чиме је окончан трогодишњи ратни сукоб у којем је на обе стране погинуло више од 1,7 милиона људи.

1955 - Аустрија је поново постала суверена држава. Године 1938. окупирана је и присаједињена Немачкој, а после Другог светског рата још десет година налазила се под окупацијом савезника.

1965 - Амерички авиони су у Вијетнамском рату први пут напали противваздушне системе северновијетнамске армије.

1967 - Умро је српски писац Вељко Петровић, члан Српске академије наука и уметности. Најчешћи мотив његове књижевности је српска Војводина са њеним специфичним амбијентом и људским карактерима. Студије Права је завршио у Пешти. У Првом балканском рату био је ратни дописник, а у Првом светском рату добровољац у српској војсци, потом начелник у Министарству просвете, председник Матице српске у Новом Саду и Српске књижевне задруге у Београду и управник београдског Народног музеја. Прве збирке стихова објавио је 1914. Плодан прозни писац, аутор је и више студија и есеја о књижевности и сликарству. Дела: збирке песама "Родољубиве песме", "На прагу", "Стихови", збирке приповедака "Буња и други у Раванграду", "Варљиво пролеће", "Померене савести", "Препелица у руци", "Дах живота", "Молох".

1970 - Умро је шеф португалске државе Антонио да Оливеира Салазар. На чело државе

дошао је 1933. а и претходно је у више наврата био министар, као успешни финансијски стручњак. Уставом од 1933. претворио је Португал у "корпоративну и ауторитарну републику". Године 1930. основао је Националну унију - политички покрет који је владао Португалом четири деценије. Иако је његова политичка концепција била изразито десна (по многим и профашистичка) држао се по страни за време Другог светског рата и био је наклоњенији западним савезницима.

1976 - Велика Британија је после четири године међудржавне напетости, коју је форсирао диктатор Иди Амин, прекинула дипломатске односе са Угандом, прибегавши први пут после 30 година тако драстичном потезу против неке државе.

1980 - У избеглиштву у Каиру умро је бивши ирански шах (цар) Мохамед Реза Пахлави, који се налазио на челу Ирана 37 година. Владао је чврстом руком, што је 1953. изазвало уставну кризу. Потом је емигрирао због неслагања с вођом Националног фронта Мохамедом Мосадеком, да би само десетак дана доцније повратио власт захваљујући интервенцији војске.

1981 - Умро је амерички филмски режисер немачког порекла Вилијам Вајлер, чији се филмови одликују стилском перфекцијом. Добио је Оскара за филмове "Госпођа Минивер", "Бен Хур" и "Најлепше године нашег живота". Остали филмови: "Оркански висови", "Мале лисице", "Како украсти милион долара", "Наследница", "Детективска прича", "Кери", "Празник у Риму", "Пријатељско убеђивање".

1984 - Умро је енглески филмски и позоришни глумац Џејмс Мејсн. Најчешће је тумачио карактерне улоге паметних и истанчаних личности. Филмови: "Бегунац", "Седми вео", "Човек у сивом", "Звезда је рођена", "Јулије Цезар", "Лолита", "Север северозапад", "Лорд Џим", "Галеб", "Убиство по наруџбини".

1985 - У државном удару у Уганди свргнут је председник Милтон Оботе, који је био шеф државе од 1966. до 1971, кад га је оборио Иди Амин, и поново од 1979. до 1985. Новим шефом државе прогласио се генерал Тито Окело.

1990 - Белорусија је прогласила независност од Совјетског Савеза.

1993 - У Женеви је почела десетодневна конференција на којој су, први пут после три месеца, директно преговарали представници трију зараћених страна у Босни и Херцеговини. Поред међународних представника, на скупу су учествовали лидери СР Југославије и Хрватске, али конференција није успела да заустави грађански рат у БиХ.

1996 - Током Олимпијских игара, у Атланти је експлодирала бомба у забавном парку, усмртивши двоје и ранивши 110 особа.

2002 - У удесу украјинског ловца "СУ-27" на аеромитингу у близини украјинског града Лавова погинуло је 89 и рањено 199 посетилаца.

2007 - У експлозији камиона бомбе у Багдаду, у близини пијаце Карадах, препуној купаца, у шиитском делу града, погинуло је 61 лице а 94 је рањено. Од експлозије је изгорело десетак аутомобила и запалила се троспратна зграда.

2008 - У неколико ваздушних напада које су снаге НАТО-а извеле у провинцији Кост, на југоистоку Авганистана, убијено је између 50 и 80 талибанских екстремиста.

2008 - Умро је египатски редитељ Јусуф Шахин. Након студија глуме у школи "Пасадена плејхаус" у Лос Анђелесу, Шахин је озбиљну каријеру започео 1951. својим другим филмом "Син Нила". Његова најпознатија остварења су "Земља" (1969.), "Александријо, зашто?" (награђен 1978. у Берлину) "Египатска прича" (награђен 1982. такође у Берлину). Неретко се бавио компликованим друштвеним проблемима, укључујући и исламски фундаментализам. Остала дела: "Имигрант" (1994), "Хаос" (2007). у Кану му је 1997. додељена специјална награда за животно дело. Заслужан је за пробој Омара Шарифа, јединог светски успешног арапског глумца.

2008 - Умро је лорд Дејвид Расел-Џонстон, бивши председник Парламентарне скупштине Савета Европе и њен извештач за Косово и Метохију. Био је дугогодишњи члан, извесно време и лидер Либералне партије, као и посланик у британском парламенту до 1997. Председник Парламентарне скупштине Савета Европе је од 1999. до 2002. У том својству предлагао је истоветно решење за статус јужне српске покрајине као и Марти

Ахтисари.

(РТВ)